

Fred Halliday. EXPERT EN L'ORIENT MITJÀ I PROFESSOR A L'INSTITUT BARCELONA D'ESTUDIS INTERNACIONALS

«L'Iran busca l'ambigüitat nuclear»

Ha participat en el Fòrum Internacional Girona, que organitza el Patronat Catalunya Món juntament amb El Punt, per donar-hi la seva visió del conflicte iranià i el que pot passar en el futur immediat a l'Orient Mitjà, regió en la qual ha treballat durant més de quaranta anys

JOSEP MARTINOY

● Atacarà Israel, l'Iran?

—«No es pot excloure. És improbable, perquè hi ha països com els Estats Units, Rússia—que té moltes relacions comercials amb Israel— o Egipte que no ho volen, perquè pensen que això desestabilitzaria la regió i no solucionaria cap problema i provocaria una onada de solidaritat amb l'Iran. Fa un any em va venir a veure un home dels serveis d'intel·ligència d'un país occidental i em va preguntar: si ataquem l'Iran, com reaccionaran, els àrabs?»

—Com reaccionarien?

—«Doncs li vaig dir que els règims estarien amb ells, però que el poble àrab estaria amb l'Iran. És un perill. Però no es pot excloure cap atac, perquè l'Iran ha dit coses molt provocadores, com ara que Israel ha de ser eliminat. Encara que nega que tingui armes atòmiques, demostra de manera provocadora els seus coets amb dos mil quilòmetres d'abast. Conec l'Orient Mitjà des de fa més de quaranta anys, i sempre s'havia dit que no passaria res perquè els EUA controlaven o els russos controlaven... i després Israel va atacar Egipte, el 1967; i Egipte, Israel, el 1973; i encara Saddam Hussein va atacar l'Iran el 1990. Molta gent diu que no passarà res, però llavors passa. Jo crec que seria molt mala idea, atacar l'Iran. El problema és que els líders de l'Iran i d'Israel no coneixen els seus veïns. Ni els uns ni els altres.»

—Ni Ahmadinejad ni Netanyahu...?

—«No. Entre l'elit de l'Iran, després de 30 anys de revolució, gairebé ningú coneix els seus veïns ni els països occidentals. A Israel passa més o menys el mateix, l'elit dirigent no coneix els seus veïns de l'Orient Mitjà perquè no hi poden viatjar. A Israel hi ha experts molt bons perquè són jueus iranians que estan molt informats, però no se'ls escolta, només escolten els seus falcons. Per això penso que un atac és molt improbable, però no es pot excloure. Però jo crec que hi ha un escenari molt més probable, que és

El professor Fred Halliday, fotografiat a la seu d'El Punt a Girona. / LLUÍS SERRAT

una guerra entre l'Iran i Israel en el context del Líban. Una repetició de la guerra del 2006.»

—De fet, ja es va dir que era una guerra entre l'Iran i Israel.

—«Exactament. No era la setena guerra araboisraeliana, era la primera guerra iranianoisraeliana. Tots dos bàndols van controlar molt el que feien. Per exemple, els iranians no van deixar utilitzar a Hezbol·là cap dels seus coets. Tenien 4.000 coets de fabricació iraniana que no van llançar. L'Iran també va prohibir a Hezbol·là atacar directament Tel-Àviv. Però és un secret conegut de tothom, que tots dos bàndols preparen una guerra molt més llarga i més ferotge.»

—Ara l'Iran no controlaria tant Hezbol·là?

—«Li seria molt més difícil, perquè si Israel avança territorialment pel Líban també atacarà Síria, on hi ha bases de la Guàrdia Revolucionària iraniana, com

també a la vall de la Beqaa, al Líban. Això no significa que, encara que hi hagi una guerra terrestre al Líban, Israel ataquí l'Iran. Però imagini's en aquest context si en un dia moren trenta soldats israelians arran del llançament de coets iranians. Com reaccionarà, Israel? No es pot predir. Hi insisteixo: el gran problema dels països de l'Orient Mitjà és que ningú coneix els seus veïns. Saben més coses dels EUA que dels seus veïns.»

—Creu que l'Iran acabarà tenint armes atòmiques?

—«No ho sé, no sóc ni enginyer ni espia. Alguns experts diuen que d'aquí a una setmana tindran la bomba atòmica i d'altres diuen que tardaran deu anys. Tot el que es publica té uns objectius polítics. No dic que sigui fals, però és impossible avaluar-ho. Un enginyer nuclear català amic meu m'assegura que, pel que ha llegit, l'Iran en-

carà està molt lluny de tenir una bomba atòmica.»

—Per què l'Iran té tant d'interès a estirar la corda amb la qüestió nuclear?

—«Els no diuen mai que busquen l'arma atòmica. Però els objectius de les armes nuclears són militars i alhora de dissuasió. Els iranians pensen que si Saddam Hussein hagués tingut armes nuclears els EUA no haurien atacat l'Iraq. No oblidem que els últims cent anys l'Iran ha estat atacat per l'Iraq, per Rússia, per la Gran Bretanya... aquesta és una memòria forta. Però les armes nuclears fan que augmenti el seu prestigi. Segons la meua opinió, no tècnica sinó política, els iranians el que busquen realment és l'ambigüitat nuclear que tenen per exemple Sud-àfrica i Israel. A vegades diuen que tenen armes nuclears, després no...»

—Això els situa més en una posició de força?

—«Pensi que estem parlant de l'Orient Mitjà. Fem una comparació. Per què la Gran Bretanya i França tenen armes nuclears? A qui atacaran? A ningú. És una bestiesa, un joguet que costa molts diners. Per què mantenen l'arsenal nuclear? En anglès diem que és per mantenir la cadira a taula. El mateix pensen els

dia.»

—«Què n'opina, de la polèmica reelecció d'Ahmadinejad?»

—«Ahmadinejad té una base popular al país, no es pot negar. Per ser populista, per estar prop dels sectors religiosos, per ser nacionalista... i va passar el que va passar. El problema és que dos dies abans de

—«Què n'opina, de la polèmica reelecció d'Ahmadinejad?»

—«Ahmadinejad té una base popular al país, no es pot negar. Per ser populista, per estar prop dels sectors religiosos, per ser nacionalista... i va passar el que va passar. El problema és que dos dies abans de

UNA FUTURA GUERRA

És un secret conegut de tothom, que Israel i Hezbol·là preparen una guerra molt més llarga i més ferotge que la del 2006

EL FRAU ELECTORAL

Ahmadinejad i la seva gent, que s'esperaven una victòria en la primera volta, van tenir un atac de pànic abans de les eleccions

iranians. Així es té importància diplomàtica, política, i fins i tot el mateix poble pensa: 'Tenim armes potents per defensar-nos.' Si això funciona per a britànics i francesos, també funciona per als iranians.»

—Però la posició iraniana complica més la situació a la regió...

—«Des d'Occident pensem en la qüestió del Líban, la de Palestina, la de l'Iraq, la del Pakistan... i la del programa nuclear iranià com si fossin problemes diferents. És un error. Tot forma part d'un mateix tot. L'Iran vol augmentar la seva influència en aquests països i desenvolupar un programa nuclear; és la mateixa política. Per això parlen de la proliferació nuclear com si fos una malaltia o una cosa criminal. No és una malaltia, és part d'un projecte polític, com el que té el Brasil a l'Amèrica Llatina. El mateix: ser el líder regional, no ocupar els altres països... Fins i tot la gent que s'oposa al règim, està a favor del programa nuclear, i és el mateix que passa al Pakistan o a l'In-

les eleccions Ahmadinejad i la seva gent, que s'esperaven una victòria en la primera volta, van tenir un atac de pànic per haver d'anar a una segona volta. Els candidats de l'oposició van tenir un ascens molt ràpid, en menys d'un mes. El pànic va provocar que caiguessin en un frau molt mal preparat. Potser va guanyar Ahmadinejad, però hi va haver frau; però aquest frau no es va limitar a l'hora de votar, sinó que hi va haver dificultats dels candidats per accedir als mitjans, vetar certs temes...»

—Quin candidat els feia més por?

—«Penso que Musavi, però tots són del seu grup que han canviat. Als anys vuitanta, Musavi era fidel al règim, però després va tornar a fer d'arquitecte i va començar a parlar amb intel·lectuals i a canviar d'opinió. Això passa en tots els règims. Però mentre Ahmadinejad controla l'exèrcit, el règim es mantindrà. Sense que es fracturi l'estat, no es pot derrotar aquest règim.»